

УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО РУМЪНСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО В1.1

МОДУЛ „УСТНО ОБЩУВАНЕ“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по румънски език във втори гимназиален етап на средната степен на образование е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социалингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Език и култура“ и „Езикови практики“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“ и „Писмено общуване“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/четене/говорене/писане, заложи в програмата на съответния модул. В модулите „Език и култура“ и „Езикови практики“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по румънски език за модул „Устно общуване“ за ученици от XI и XII клас, които започват да изучават румънски език в IX клас и в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво В1.1 по Общата европейска езикова рамка. Темите в учебната програма са избрани от преподавателите по румънски език. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речевни дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва цикличната прогресия на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасяща се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по румънски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за постигане на описаното ниво на езикова компетентност чрез стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и самостоятелност при учене, както и чрез насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Учебно съдържание:

Тематични области	Очаквани резултати по умения	Нови знания
<p>1.* Аз и другите</p> <p>1.1. Междуличностни отношения: отношения между поколенията, приятелство, любов и партньорство в живота</p> <p>1.2. Реално и виртуално общуване</p> <p>2.* Ежедневие</p> <p>2.1. Личен живот, интереси и професионален избор</p> <p>2.2. Мечти и реалност</p> <p>2.3. Мода и стил</p> <p>3.* Здраве и здравословен начинна живот</p> <p>3.1. Природосъобразен живот</p> <p>3.2. Живот без стрес</p> <p>3.3. Активна почивка</p> <p>4. Природа и екология</p> <p>4.1. Екология, опазване на околната среда и запазване на природното равновесие</p>	<p>СЛУШАНЕ</p> <p>При слушане на ежедневен разговор, интервю или дискусия, информационен бюлетин от средствата за масово осведомяване, несложни технически инструкции, описание на човек, предмет или място, кратък разказ по познати теми, свързани с ежедневието, с лични интереси или с профила на училището, когато се говори на стандартен език с нормално темпо, ясна дикция и стандартно произношение:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученикът разбира общия смисъл на различни в жанрово и стилово отношение текстове (автентични или адаптирани/учебни); • ученикът разбира и извлича основната информация от различни в жанрово и стилово отношение текстове (автентични или адаптирани/учебни); • ученикът разбира и извлича конкретна информация от различни в жанрово и стилово отношение текстове (автентични или адаптирани/учебни); • ученикът разбира по-важните подробности от съдържанието на жанрово различни текстове по познати теми (автентични или 	<p>ГРАМАТИКА</p> <p>I. МОРФОЛОГИЯ</p> <p>Глагол Въвеждане на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • глаголни фрази с <i>a face, a sta, a da, a lua, a fi</i>, и др. • често употребявани глаголи-действия и глаголи-състояния (<i>a fi, a iubi, a dori, a vrea, a ști, a cunoaște, a spune</i>) и др. <p>Време Функционална интеграция на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сегашно време. • миналите времена (<i> timpul perfect compus, timpul imperfect</i>). • формите за изразяване на бъдещо действие. <p>Въвеждане на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Рефлексивна форма на глаголите (<i>a se duce / a-și aduce</i>). • съгласуване на времената. <p>Залог Преговор, систематизиране и функционална интеграция на изучените деятелни глаголни форми.</p> <p>Въвеждане на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Възвратни глаголни форми в минало свършено, минало несвършено и бъдеще време; - Въвеждане на страдателен и рефлексивен залог. <p>Модалност Преговор, систематизиране и функционална интеграция на изучените модални глаголни форми. Употреба на подчинително наклонение за</p>

<p>4.2. Екологично мислене, екологични организации и инициативи</p> <p>5. Светът около мен</p> <p>5.1. Общество и прогрес</p> <p>5.1. Общество и медии</p> <p>6. Моята родина и светът</p> <p>6.1. Аз – гражданин на Европа и света</p> <p>Свят без граници: глобализация и национална идентичност</p>	<p>адаптирани/учебни);</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученикът използва набор от стратегии при слушане на текстове от оригинални източници (напр. езикова догадка на база контекст, използване на визуални опори и пр.). <p>ГОВОРЕНЕ</p> <p>Монологична реч (устно изложение)</p> <p>При описание на лица, предмети и обекти или при предаване на събития или случки, при преразказ по зададени опори (вербални и визуални), при резюмиране (напр. на сюжета на книга или филм), при формулиране и обосноваване на лични чувства, мнения, планове, решения и действия, при представяне или обобщение на резултати от изпълнението на поставена задача (например проект), при устна презентация (по зададен модел) по познати теми, свързани с ежедневието, с лични интереси или с профила на училището:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученикът построява логически своето изказване; • ученикът създава самостоятелно устно изложение (със или без предварителна подготовка), като се съобразява с целта на общуването, потенциалния слушател и комуникативната ситуация; • ученикът използва езикови средства, съобразени с основните изисквания за устно общуване, като говори сравнително гладко/плавно, дори и без 	<p>изразяване на заповед</p> <p>Въвеждане на: задължение, необходимост (<i>trebuie</i>).</p> <ul style="list-style-type: none"> • забрана (<i>să nu faceți!/să nu faci!</i>); • молба (<i>te rog să faci</i>). <p>Наклонение</p> <p>Преговор и функционална интеграция на изучените глаголи в подчинително наклонение</p> <p>Въвеждане на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • повелително наклонение (Imperativ plural, Imperativ singular + pronume personal în acuzativ, dativ sau dativ-acuzativ) <p>Нелични глаголни форми</p> <p>Преговор и функционална интеграция на изучените нелични глаголни форми</p> <p>Инфинитив (нови знания):</p> <p>Герундий (нови знания):</p> <p>Супин</p> <p>Съществително име</p> <p>Преговор и функционална интеграция на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изучените форми за изразяване на определеност; • знанията за род и число на съществителните имена; • знанията за притежание при съществителните имена; • падежни форми на съществителното име. <p>Местоимение</p> <p>Преговор и функционална интеграция на изучените местоимения (лични, неопределителни, притежателни).</p> <p>Прилагателно име</p> <p>Преговор и функционална интеграция на знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • степенуване на прилагателните имена; • сравнение;
--	---	--

предварителна подготовка, с близко до стандартното произношение и употребявайки езиковите структури по начин, който не възпрепятства разбирането.

Диалогична реч (участие в разговор)

При спонтанен или предварително подготвен разговор с един или повече събеседници, включително дискусия или интервю, по познати теми, свързани с ежедневието, с лични интереси или с профила на училището или по зададен модел:

- ученикът инициира, поддържа и завършва разговор на определена тема, съобразен с целта на общуването и с останалите участници в него;
- ученикът реагира словесно на репликите на своите събеседници, като следва логиката на разговора и допринася за неговото развитие;
- ученикът изразява чувства, мнения, учтиво съгласие/несъгласие;
- ученикът използва езикови средства, съобразени с основните изисквания за устно общуване, като говори сравнително гладко/плавно, дори и без предварителна подготовка, с близко до стандартното произношение и употребявайки езиковите структури по начин, който не възпрепятства разбирането;
- ученикът използва компенсаторни комуникативни стратегии за поддържане на разговора, когато е налице дефицит на езиковите средства,

Наречие

Преговор и функционална интеграция на знанията за:

- вид на наречието;
- място на наречието в изречението;
- видове наречия.

Предлог

Употреба на съществително име след предлог.

Видове предлози и тяхната употреба.

Числително име

Преговор и функционална интеграция на знанията за бройните и редните числителни

II. СИНТАКСИС

Преговор на конструкцията и функционалната употреба на простите и сложните изречения

Употреба на падежни форми в изречението.

Въвеждане на:

Непряка реч (съобщителни и въпросителни изречения)

III. ПРАВОПИС И ПУНКТУАЦИЯ

Забележка: По време на обучението си по модул „Устно общуване“ учениците надграждат и доразвиват уменията си, придобити в първия гимназиален етап на обучение (IX-X кл.). Темите, включени в учебната програма предполагат преговор и надграждане на граматичните (фонетика, морфология и синтаксис), правописните и пунктуационните правила на румънския език.

IV. ЛЕКСИКА

Лексикалният минимум включва основни лексикални единици, необходими за осъществяване на комуникация на прагово ниво по предвидените в програмата тематични области.

	<p>с които разполага (например моли събеседника да повтори или да изясни онова, което току-що е казал, перифразира онова, което е чул и разбрал).</p>	<p>Лексикалният минимум включва още езикови средства за осъществяване на следните речеви актове: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, представяне, изразяване на мнение по близки до ученика теми (добро възпитание, отношения със семейство и приятели, мечти за бъдещето и др.).</p>
--	---	---

*Препоръчва се тематичните области да се разработват в XI клас, а тематичните области 5 и 6 – в XII клас.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА УЧЕБНА ГОДИНА

Годишният брой часове за изучаване на модула в XI клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план.

Годишният брой часове за изучаване на модула в XII клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план.

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За контрол и оценка	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ: устни изпитвания и участие в работа в клас, писмени домашни работи, контролна работа, работа по проекти.

Допълнителни уточнения за модул „Устно общуване“:

Езиковите знания, разписани в графа *Нови знания* от таблицата за *Учебно съдържание*, са обект на внимание и в модул „Писмено общуване“. В тази част урочните единици от двата модула следва да се съгласуват в съдържателен план, за да се запази единна прогресията при поднасянето им и да се избегне припокриването.

Уменията за устно общуване са интегрирани и свързани с темите. Подборът на текстовите разновидности трябва да е съобразен със спецификата и целите на всяко комуникативно умение, например:

- за слушане – автентични или адаптирани текстове като съобщения, обяви, упътвания, инструкции, диалози, интервюта, новини, откъси от пиеси, филми (вкл. по радиото и телевизията) и др.;

- за говорене (диалогична реч) – разговор с двама или повече участници (вкл. интервю, дискусия, дебат) за обмен на информация, за изразяване на мнение, емоции и отношение към събития и преживявания, за договаряне на съвместна дейност и аргументиране на мнение, за изразяване на съгласие/несъгласие със събеседниците си и др.;
- за говорене (монологична реч) – изказване (устна презентация) по предварително зададен план или по илюстративен материал; устен преразказ на кратки текстове, новини, интервюта, документални предавания; разказ за случки, събития, преживявания, впечатления, вкл. свързани с гледан филм или прочетена книга; описание на лица, места и явления и др.

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература.
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по румънски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии.
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на румънски език, или свързани с

	<p>културния контекст на румънците, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	<p>участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.</p>
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	<p>работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.</p>
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	<p>дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.</p>
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	<p>дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.</p>

УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО РУМЪНСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО В1.1

МОДУЛ „ПИСМЕНО ОБЩУВАНЕ“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по румънски език във втори гимназиален етап на средната степен на образование е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Език и култура“ и „Езикови практики“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“ и „Писмено общуване“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/четене/говорене/писане, заложи в програмата на съответния модул. В модулите „Език и култура“ и „Езикови практики“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по румънски език за модул „Писмено общуване“ за ученици от XI и XII клас, които започват да изучават румънски език в IX клас и в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво В1.1 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва цикличната прогресия на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасяща се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по румънски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за постигане на описаното ниво на езикова компетентност чрез стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и самостоятелност при учене, както и чрез насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати поумения	Нови знания
<p>1.* Аз и другите</p> <p>1.1. Междуличностни отношения: отношения между поколенията, приятелство, любов и партньорство в живота</p> <p>1.2. Реално и виртуално общуване</p> <p>2. * Ежедневие</p> <p>2.1. Личен живот, интереси и професионален избор</p> <p>2.2. Мечти и реалност</p> <p>2.3. Мода и стил</p> <p>3. * Здраве и здравословен начинна живот</p> <p>3.1. Природосъобразен живот</p> <p>3.2. Живот без стрес</p> <p>3.3. Активна почивка</p> <p>4. * Природа и екология</p> <p>4.1. Екология, опазване на околната среда и запазване на природното</p>	<p>ЧЕТЕНЕ</p> <p>При четене на личен имейл/писмо, несложна делова и/или официална кореспонденция, информационен бюлетин, съобщение от средствата за масово осведомяване, блог, обява, реклама, програма или разписание, несложна техническа инструкция, интервю по актуална или позната тема, кратка статия от списание или вестник (вкл. читателско писмо или репортаж) по теми, свързани с ежедневието, с личните интереси или с профила на училището, адаптиран художествен или научнопопулярен текст, когато са написани на стандартен език:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученикът разбира и извлича основната информация от различни в жанрово и стилово отношение текстове (автентични или адаптирани/учебни); • ученикът разбира в подробности съдържанието на различни в жанрово и стилово отношение текстове по познати теми (автентични или адаптирани/учебни); • ученикът използва набор от стратегии при четене на текстове от оригинални източници (напр. открива значението на нови думи и изрази в контекст, търси ключови/опорни думи, разчита на международна лексика, прави справка с речник и/или друг подходящ източник и др.). 	<p>ГРАМАТИКА</p> <p>I. МОРФОЛОГИЯ</p> <p>Глагол Въвеждане на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • глаголни фрази с <i>a face, a sta, a da, a lua, a fi</i>, и др. • често употребявани глаголи-действия и глаголи-състояния (<i>a fi, a iubi, a dori, a vrea, a ști, a cunoaște, a spune</i>) и др. <p>Време Функционална интеграция на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сегашно време. • миналите времена (<i> timpul perfect compus, timpul imperfect</i>). • формите за изразяване на бъдещо действие. <p>Въвеждане на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Рефлексивна форма на глаголите (<i>a se duce / a-și aduce</i>). • съгласуване на времената. <p>Залог Преговор, систематизиране и функционална интеграция на изучените деятелни глаголни форми.</p> <p>Въвеждане на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Възвратни глаголни форми в минало свършено, минало несвършено и бъдеще време; - Въвеждане на страдателен и рефлексивен залог. <p>Модалност Преговор, систематизиране и функционална интеграция на изучените модални глаголни форми. Употреба на подчинително наклонение за изразяване на заповед</p>

равновесие

4.2. Екологично мислене, екологични организации и инициативи.

5. Светът около мен

5.1. Общество и прогрес

5.2. Общество и медии

6. Моята родина и светът

6.1. Аз – гражданин на Европа и света

6.2. Свят без граници: глобализация и национална идентичност.

ПИСАНЕ

Репродуктивно писане

При водене на бележки по време на беседа, лекция, презентация на позната тема от ежедневието или свързана с личните интереси, при създаване на план или резюме на прочетен текст, при сбит или по-подробен преразказ на чут или прочетен текст, при разработване на проектна задача, изискваща съставяне на писмен текст на база събрана информация от различни източници:

- ученикът самостоятелно създава текст от определен тип (жанр), съобразен с целта на общуването и поставената задача, потенциалния читател и комуникативната ситуация;
- ученикът структурира правилно и логично изложението си или следва логиката на оригиналния текст;
- ученикът използва уместно езиковите средства, съобразявайки се с основните изисквания за писмено общуване и поставената задача по начин, който не възпрепятства разбирането;
- ученикът спазва изучените книжовни езикови норми (вкл. за правопис и пунктуация).

Продуктивно писане

При попълване на документация (формуляри, анкетни карти и др.), при съставяне на кратък автобиографичен текст по зададен модел, при водене на лична кореспонденция (картичка, писмо, покана, имейл), при съставяне на кратки информативни текстове (съобщения, бележки, обяви, анотации на книга или филм, доклади и др.), при описание на човек, предмет

Въвеждане на:

- задължение, необходимост (*trebuie*)
- забрана (*să nu faceți!/să nu faci!*);
- молба (*te rog să faci*).

Наклонение

Преговор и функционална интеграция на изучените глаголи в подчинително наклонение

Въвеждане на:

- повелително наклонение (Imperativ plural, Imperativ singular + pronume personal în acuzativ, dativ sau dativ-acuzativ)

Нелични глаголни форми

Преговор и функционална интеграция на изучените нелични глаголни форми

Инфинитив (нови знания):

Герундий (нови знания):

Супин

Съществително име

Преговор и функционална интеграция на:

- изучените форми за изразяване на определеност;
- знанията за род и число на съществителните имена;
- знанията за притежание при съществителните имена;
- падежни форми на съществителното име.

Местоимение

Преговор и функционална интеграция на изучените местоимения (лични, неопределителни, притежателни).

Прилагателно име

Преговор и функционална интеграция на знанията за:

- степенуване на прилагателните имена;
- сравнение;

или място, при разказ за случка, преживяване или събитие, при създаване на съчинение (есе) на тема от ежедневието или свързана с личните интереси:

- ученикът по опори или по модел самостоятелно създава текст от определен тип (жанр), съобразен с целта на общуването, потенциалния читател и комуникативната ситуация;
- ученикът структурира правилно и построява логично изложението си.
- ученикът използва уместно сравнително богат набор от изучените езикови средства, съобразявайки се с основните изисквания за писмено общуване и с поставената задача;
- ученикът спазва изучените книжовни езикови норми (вкл. за правопис и пунктуация).

Наречие

Преговор и функционална интеграция на знанията за:

- вид на наречието;
- място на наречието в изречението;
- видове наречия.

Предлог

Употреба на съществително име след предлог.

Видове предлози и тяхната употреба.

Числително име

Преговор и функционална интеграция на знанията за бройните и редните числителни

II. СИНТАКСИС

Преговор на конструкцията и функционалната употреба на простите и сложните изречения.

Употреба на падежни форми в изречението.

Въвеждане на:

Непряка реч (съобщителни и въпросителни изречения)

ПРАВОПИС И ПУНКТУАЦИЯ

ЛЕКСИКА

Лексикалният минимум включва основни лексикални единици, необходими за осъществяване на комуникация на прагово ниво по предвидените в програмата тематични области.

Лексикалният минимум включва още езикови средства за осъществяване на следните речеви актове: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, благодарност, молба, покана, пожелания за празници, поздравления, предложения, планиране на съвместна дейност, разказване, описание, съпоставителна характеристика, изразяване на мнения и препоръки, преценка и изводи.

*Препоръчва се тематичните области 1, 2, 3 и 4 да се разработват в XI клас, а тематичните области 5 и 6 – в XII клас.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА УЧЕБНА ГОДИНА

Годишният брой часове за изучаване на модула в XI клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план.

Годишният брой часове за изучаване на модула в XII клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план.

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За контрол и оценка	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ: устни изпитвания и участие в работа в клас, писмени домашни работи, контролна работа, работа по проекти.

Допълнителни уточнения за модул „Писмено общуване“:

Езиковите знания, разписани в графа *Нови знания* от таблицата за *Учебно съдържание*, са обект на внимание и в модул „Устно общуване“. В тази част урочните единици от двата модула следва да се съгласуват в съдържателен план, за да се запази единна прогресията при поднасянето им и да се избегне припокриването.

Уменията за писмено общуване са интегрирани и свързани с темите. Подборът на текстовите разновидности трябва да е съобразен със спецификата и целите на всяко от комуникативните умения, например:

- за четене – автентични или адаптирани текстове като приказки, разкази, анекдоти, реклами, менюта, разписания, указания, обяви, проспекти, писма, електронни съобщения и др.;
- за писане – оригинални, авторски текстове като напр. съобщение, бележка, официално писмо, описание, разказ и др.

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по румънски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	<p>натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на румънски език, или свързани с културния контекст на румънците, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.);

	<ul style="list-style-type: none"> • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО РУМЪНСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО В1.1

МОДУЛ „ЕЗИК И КУЛТУРА“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по румънски език във втори гимназиален етап на средната степен на образование е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Език и култура“ и „Езикови практики“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“ и „Писмено общуване“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/четене/говорене/писане, заложи в програмата на съответния модул. В модулите „Език и култура“ и „Езикови практики“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по румънски език за модул „Език и култура“ за ученици от XI и XII клас, които започват да изучават румънски език в IX клас и в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво В1.1 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва цикличната прогресия на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасяща се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по румънски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за постигане на описаното ниво на езикова компетентност чрез стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и самостоятелност при учене, както и чрез насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати	Нови знания
1. История и съвременност	Познавателна компетентност	
1.1. География на Румъния	В резултат на обучението ученикът: <ul style="list-style-type: none"> • познава основни факти, свързани с историята, географията, политическото и социалното устройство на страната/страните на изучавания език; 	<ul style="list-style-type: none"> • Географско разположение и особености на релефа на Румъния. • Характеристики на населението – произход и състав/етническа и религиозна принадлежност. • Основни региони и населени места/градове.
1.2. Национални символи на румънската държава	<ul style="list-style-type: none"> • познава някои от най-изтъкнатите автори/творци и техните най-бележити произведения/творби от областта на литературата, музиката, изобразителното изкуство, киното и др. в страната на изучавания език; • познава структурата на образователната система и основните научни достижения в страната на изучавания език; 	<ul style="list-style-type: none"> • Национални празници и чествания - 01 декември, 24 януари, 31 август. • Румънската Коледа и Нова година, Великден; културните символи – напр. националното знаме, герб, румънска парична единица. • Знаковата сграда на Румънския парламент.
1.3. Историческа памет – бележити събития и изтъкнати личности.	<ul style="list-style-type: none"> • познава особеностите на ежедневието, бита, традициите и празниците в страната на изучавания език; • познава типичните поведенчески модели (напр. при поздрав, при отправяне на покана и т.н.) и знае как да реагира адекватно според възприетите норми на поведение в страната на изучавания език; 	<ul style="list-style-type: none"> • Формиране на дакийската държава. • Създаване на трите средновековни румънски княжества. • Обединението на Влахия и Молдова; • Голямото обединение на Румъния; • Карол I – първият румънски крал. Румънската монархия. • Приемане на България и Румъния в ЕС.
2. Културни традиции и празници		
2.1. Национални празници и културни символи	<ul style="list-style-type: none"> • разбира основните културни ценности и вярвания на носителите на изучавания език. 	<ul style="list-style-type: none"> • Общи празници в българския и румънския празничен календар – Коледа, Нова година, Великден, религиозни празници и обичаи, 1 март – Баба Марта, Цветница.

<p>2.2. Традиции в образованието</p>	<p>Поведенческа компетентност</p> <p>В резултат на обучението ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> открива/идентифицира проявленията на културното разнообразие; осмисля/интерпретира смисъла и значението на културното различие (напр. даден факт или явление от чуждата култура) в рамките на съответния културен контекст; сравнява и съпоставя, открива прилики и разлики между родната и културата на носителите на изучавания език; в контекст на многоезичие прави подобни културни паралели и с останалите езици и култури, които познава. 	<ul style="list-style-type: none"> Основни характеристики на румънската образователна система; елитни училища и университети – напр. Букурещкият университет, Университетът за медицина и фармация „Карол Давила“, Университети в Клуж, Тимишоара, Брашов и други градове. Първото румънско училище в Брашов.
<p>2.3. Научно-технически прогрес и основни достижения</p>		<ul style="list-style-type: none"> Бележити учени и техните открития – напр. Хенри Коанда, Николае Паулеску, Ана Аслан, Ангел Салигни, Виктор Бабеш, Петраке Поенару, Б.П.Хашдеу и др.
<p>2.4. Културно-исторически паметници и бележити средища на културата и изкуството</p>		<ul style="list-style-type: none"> Културно-исторически паметници и музеи – напр. Националният исторически музей, Музеят за природна история „Григоре Антипа“. Бележити културни средища – напр. Националният театър „Й.Л. Караджале“, Casa „Carpa“, Румънската академия на науките и др.
<p>3. Литература и изкуство</p>		<ul style="list-style-type: none"> Класиците на румънската литература.
<p>3.1. Шедьоври в литературното наследство</p>	<p>Ценностна компетентност</p> <p>В резултат на обучението ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> проявява отвореност и любознателност към културното разнообразие; проявява толерантност и се въздържа от изяви на недоверие, предразсъдъци и негативно отношение към различията; проявява чувствителност към различието, вкл. и усет за потенциален межкултурен конфликт, както и такт при избягването му или неговото преодоляване; проявява респект и уважение към културното различие, като не подценява достойнството и самобитността на родната култура; 	<ul style="list-style-type: none"> Изтъкнати румънски писатели и поети и техните произведения – напр: Михай Еминеску, Й. Л. Караджале, Й. Крянга, Й. Славич, Л. Ребряну, М. Садовяну, Т. Аргеци, Л. Блага и др.; (адаптирани текстове по избор)
<p>3.2. Незабравими филмови ленти</p>		<ul style="list-style-type: none"> Румънското кино. Румънски филми, отличени с награди от престижни кинофестивали – “Nu mă atinge mă”, “Moartea Domnului Lazărescu” и др. Късометражни румънски филми (Scurtmetraje românești).
<p>3.3. Музикални икони – класика и съвремие</p>		<ul style="list-style-type: none"> Геният на румънската музика – Джордже Енеску – живот и творчество
<p>4. Етикет на общуване</p>		

<p>4.1. Културни стереотипи и поведенчески модели, културни ценности и вярвания</p> <p>4.2. Културни практики на идентичност в ежедневието</p> <p>4.3. Традиционни медии</p>	<ul style="list-style-type: none"> • умее да съпреживява и да изрази съпричастност към чувствата, вярванията и ценностите на носителите на изучавания език, както и към носители на други езици, които използват изучавания език като средство за комуникация. <p>Стратегическа компетентност</p> <p>В резултат на обучението ученикът:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • речеви стереотипи, ситуативни и комуникативни клишета съобразно регистъра на речта (напр. изразяване и реагиране на молба, извинение, комплимент, съчувствие, различни емоции, като радост, разочарование и др., даване на лично мнение и/или оценка, намесване в разговор и др.); • отражение на културните стереотипи в езика – културно-специфични метафори и модели на образност, някои идиоми и поговорки, традиционни анекдоти и приказки;
	<ul style="list-style-type: none"> • прилага стратегии за успешна междукултурна комуникация, вкл. и компенсаторни стратегии, за да избегне недоразумение при взаимодействието с представителите на другата културна общност, като отчита културните специфики (напр. вярвания, ценности, приети модели на поведение и пр.) на участниците в ситуацията на междукултурно общуване. 	<ul style="list-style-type: none"> • традиционни занимания и любими дейности: напр. младежки културни стереотипи (напр. облекло, вкусове и типични занимания);
<p>4.3. Традиционни медии</p>		<ul style="list-style-type: none"> • основни румънски печатни издания (вестници, списания) и връзката им със социалните слоеве в обществото; • електронните медии: радио и телевизия (популярни програми и любими предавания).

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА УЧЕБНА ГОДИНА

Годишният брой часове за изучаване на модула в XI клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план.

Годишният брой часове за изучаване на модула в XII клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план.

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За контрол и оценка	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ: устни изпитвания и участие в работа в клас, писмени домашни работи, контролна работа, работа по проекти.

Допълнителни уточнения за модул „Език и култура“:

Описанието на новите знания в програмата няма изчерпателен и/или затворен характер – изброените примери в съответните тематични области имат по-скоро илюстративна цел и могат да бъдат допълвани и разширявани според интересите на учениците, т.е. залага се на проектната работа и самостоятелните проучвания на учениците по темите според интересите им.

Межкултурните знания следва да се поднасят в дух на толерантност към различието и в съпоставителен план със съответните проявления в родната култура.

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогаляване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по румънски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	<p>натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на румънски език, или свързани с културния контекст на румънците, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с

	всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО РУМЪНСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО В1.1

МОДУЛ „ЕЗИКОВИ ПРАКТИКИ“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по румънски език във втори гимназиален етап на средната степен на образование е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Език и култура“ и „Езикови практики“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“ и „Писмено общуване“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/четене/говорене/писане, заложи в програмата на съответния модул. В модулите „Език и култура“ и „Езикови практики“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по румънски език за модул „Езикови практики“ за ученици от XI и XII клас, които започват да изучават румънски език в IX клас и в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво В1.1 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва цикличната прогресия на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасяща се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по румънски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за постигане на описаното ниво на езикова компетентност чрез стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и самостоятелност при учене, както и чрез насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати	Нови знания
<p>1. Рецептивни стратегии за комуникация на чужд език</p> <p>1.1. Практики в устната реч</p> <p>1.2. Практики в писмената реч</p> <p>2. Продуктивни стратегии за комуникация на чужд език</p> <p>2.1. Практики в устната реч</p> <p>2.2. Практики в писмената реч</p> <p>3. Език в употреба</p> <p>3.1. Граматичен строй на езика</p>	<p>1. Познавателна компетентност</p> <p>В резултат на обучението си ученикът:</p> <p>1.1. Фонетика/правоговор</p> <ul style="list-style-type: none"> разпознава чуждоезиковите звукове и правилно ги учленява; познава особеностите на словесното ударение в чуждия език; познава особеностите на логическото ударение в изречението в чуждия език; познава особеностите на интонационните модели в чуждия език. <p>1.2. Правопис</p> <ul style="list-style-type: none"> разпознава графемите на чуждия език; познава буквените съчетания и звуковете им съответствия на чуждия език; познава правописните и пунктуационните правила на чуждия език. <p>1.3. Граматика</p> <ul style="list-style-type: none"> осъзнава граматичните единици като единство от форма, значение и употреба; познава граматичните категории на чуждия език и езиковите средства за тяхното изразяване – според очакваното езиково ниво (B1.1); познава правилата за граматичния строеж на езика – според очакваното езиково ниво (B1.1). <p>1.4. Лексика</p> <ul style="list-style-type: none"> осъзнава лексикалните единици като единство от форма (правопис и произношение), значение и употреба; познава основните видове значение на думите – разбира техния буквален смисъл и метафорична употреба; познава основните лексикални връзки между думите (напр. 	<p>ЕЗИКОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ</p> <p>1. Фонетика</p> <p>Преговор и затвърждаване на основните фонетични и интонационни норми на произношение и правоговор в румънския език в степен, необходима за успешна устна комуникация.</p> <p>2. Правопис и пунктуация</p> <p>Обобщаване на основните правописни и пунктуационни норми на румънския език в степен, необходима за успешна писмена комуникация.</p> <p>3. Граматика: Морфология</p> <p>Преговор и функционална интеграция на усвоените морфологични знания в речевите умения за постигане на успешна комуникация.</p> <p>Съществително име</p> <p>Преговор и обобщаване на структурата и употребата на именната фраза (вкл. и на различните видове определители в нея). Затвърждаване на изучените граматични категории на съществителните имена (число, определеност, притежание, падеж и др.) и на езиковите средства за изразяването им. Упражняване на словообразователните модели на съществителното.</p> <p>Прилагателно име</p> <p>Преговор и обобщаване на образуването, значението и употребата на формите на прилагателните имена в румънския език (основна, сравнителна и</p>

<p>3.2. Лексикално богатство</p> <p>3.3. Правописни и правоговорни норми на книжовния език</p> <p>3.4. Официален и неофициален регистър на речта</p>	<p>синоними, антоними и др.) – според очакваното ниво (B1.1);</p> <ul style="list-style-type: none"> познава словообразователните модели в чуждия език – според очакваното ниво (B1.1). <p>1.5. Словесни действия/езикови функции</p> <ul style="list-style-type: none"> осъзнава словесните действия/езиковите функции като единство от форма (езикови средства за изразяване на действието), значение и употреба; познава широк набор от словесни модели за общуване на чуждия език(напр. поздрав, молба, извинение, изразяване на съгласие или несъгласие и др.); познава различните езикови средства, които могат да изразят една и съща езикова функция. <p>2. Прагматико-стратегическа компетентност Общи езикови умения и навици:</p> <ul style="list-style-type: none"> за езикова догадка на значението на непознатите езикови елементи отконтекст; за трансфер на усвоените езикови знания към нов контекст на употреба; за подчиняване на езиковите знания на комуникативното намерение; за използване на компенсаторни комуникативни стратегии в ситуации на общуване, когато е налице дефицит на езиковите средства, с които ученикът разполага. <p>В резултат на обучението си ученикът:</p> <p>2.1. Фонетика/правоговор</p> <ul style="list-style-type: none"> разбира, когато се говори на книжовен, недиектен език с нормално темпо, ясна дикция и стандартно произношение; правилно учленява чуждоезиковите звукове; поставя правилно словесното ударение при изговор на лексикални единици в изолация или в свързано изказване, както и логическото ударение в изречението; използва правилно и уместно особеностите на интонационните модели в чуждия език; 	<p>превъзходна). Упражняване на основните словообразователни модели на прилагателното.</p> <p>Местоимение Преговор и обобщаване на формообразуването, значението и употребата на изучените видове местоимения в румънския език.</p> <p>Числително име Преговор и обобщаване на формата, значението и употребата на числителните бройни и числителните редни в румънския език.</p> <p>Глагол Преговор и обобщаване на структурата и употребата на глаголната фраза. Затвърждаване на изучените граматични категории на глагола в румънския език (време, вид, наклонение, залог, модалност и др.) и на езиковите средства за изразяването им. Упражняване на основните словообразователни модели на глагола. Разширяване на знанията за фразовите глаголи.</p> <p>Наречие Преговор и обобщаване на формата (основна, сравнителна и превъзходна), значението и употребата на различните видове наречия в румънски език. Затвърждаване на знанията за мястото на наречието в изречението.</p> <p>Служебни части на речта Преговор и систематизиране на знанията за значението и употребата на:</p> <ul style="list-style-type: none"> предлози; съюзи и съюзни думи; частици, междуметия и др.
--	--	--

- говори с ясна дикция и стандартно произношение, което не възпрепятства разбирането.

2.2. Правопис

- изписва правилно графемите на чуждия език;
- изписва и изговаря правилно буквените съчетания и звуковете им съответствия на чуждия език;
- спазва изучените правописни и пунктуационни норми на книжовния език.

2.3. Граматика

- разпознава и осмисля употребата на изучените понятийни категории и граматически структури (вкл. и за изграждане на логическите връзки в строежа на текста);
- в контекст на контролирана употреба използва правилно и уместно изучените понятийни категории и граматически структури, като спазва изучените правила за граматичния строеж на езика;
- при свободна комуникативна употреба прилага уверено сравнително богат набор от изучените граматически структури и форми, като ги подчинява на комуникативното намерение.

2.4. Лексика

- открива и осмисля употребата на изучените понятийни категории и лексикални единици (думи и изрази) в контекст (вкл. и за изграждане на логическите връзки в строежа на текста);
- в контекст на контролирана употреба използва правилно и уместно изучените понятийни категории и лексикални единици, като борави правилно с изучените словообразователни модели и прилага уместно основните лексикални връзки между думите и изразите;
- при свободна комуникативна употреба използва уверено сравнително богат набор от изучените лексикални единици, като ги подчинява на комуникативното намерение.

2.5. Словесни действия/езикови функции

- открива и осмисля употребата на словесните действия (езиковата

4. Граматика: Синтаксис

Преговор и функционална интеграция на усвоените знания за синтактичната структура на румънския език в речевите умения за постигане на успешна комуникация.

Синтаксис на простото изречение

Преговор и обобщаване на начините за изразяване на субект, предикат и обект на действието в простото изречение; сказуемно определение и обстоятелствено пояснение. Затвърждаване на основните синтактични модели в румънски език (вкл. и емфатични). Упражняване на съгласуването между подлога и сказуемото.

Синтаксис на сложното изречение

Преговор и обобщаване на изучените видове сложни съчинени и сложни съставни изречения (вкл. и езиковите средства за изразяване на връзките между тях).

Пряка и непряка реч

Преговор и систематизиране на знанията за предаването на пряка в непряка реч в румънския език. Обобщаване на правилата за съгласуване на времената.

5. Граматика на текста

Синтактична свързаност (кохезия)

Преговор и систематизиране на знанията за осъществяване на синтактичната свързаност (кохезията) в текста – напр. чрез думи и изрази за връзка между изреченията и параграфите.

Смислово изграждане на текста (кохерентност)

Преговор и систематизиране на знанията за осъществяване на смисловото единство на текста

	<p>функция) за пълноценно общуване на чуждия език;</p> <ul style="list-style-type: none"> • в контекст на контролирана употреба използва правилно и уместно изучените словесни действия и поведенчески модели (напр. поздрав, молба, извинение, изразяване на съгласие или несъгласие и др.); • при свободна комуникативна употреба използва уверено широк набор от изучени словесни действия и модели (напр. поздрав, молба, извинение, изразяване на съгласие или несъгласие и др.), като ги подчинява на комуникативното намерение. 	<p>(кохерентност).</p> <p>6. Лексика Обобщаване и систематизиране на изучените лексикални единици, необходими за самостоятелно ползване на езика по предвидените в програмата тематични области.</p>
--	--	---

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА УЧЕБНА ГОДИНА

Годишният брой часове за изучаване на модула в XI клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план.

Годишният брой часове за изучаване на модула в XII клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план.

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За контрол и оценка	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ: устни изпитвания и участие в работа в клас, писмени домашни работи, контролна работа, работа по проекти.

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по румънски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	<p>натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на румънски език, или свързани с културния контекст на румънците, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с

	всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.